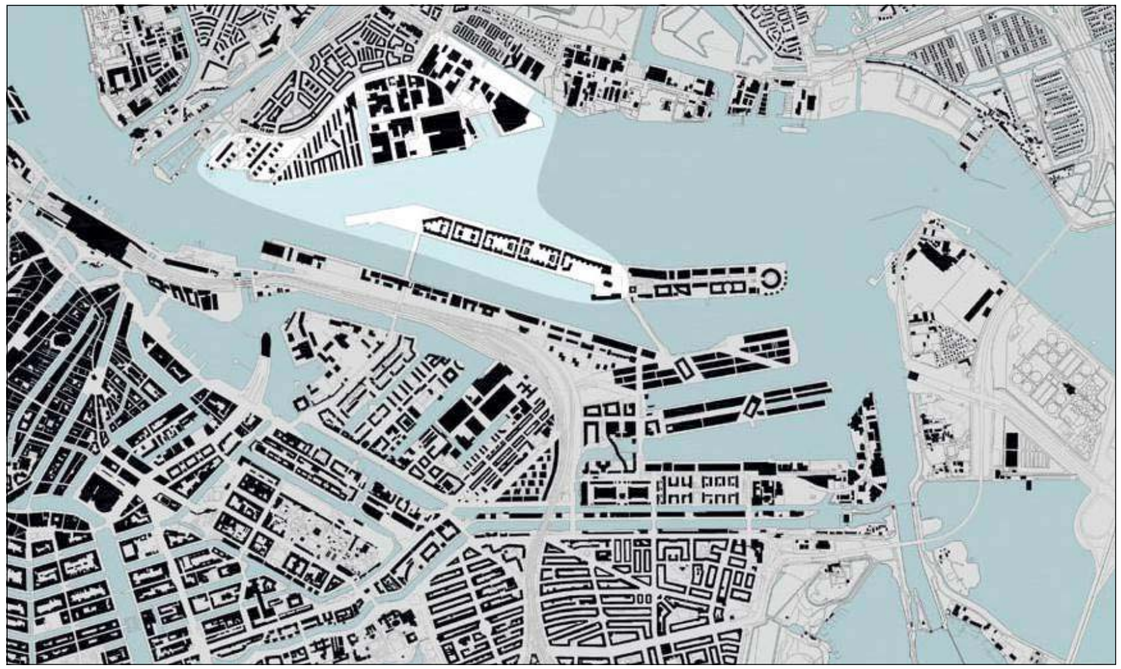

Dynamiek op slechts driehonderd meter

In het vorige nummer van de IJopener kondigde architect Bastiaan Vlierboom namens het Borneo Architectuur Centrum een nieuwe serie artikelen aan. De rode draad: vanuit het Oostelijk Havengebied wordt gekeken naar de wijken eromheen. Bewoners wordt gevraagd om een persoonlijke beschrijving van deze relatie. Maaike Behm schreef het eerste artikel. Als bewoner van het Java-eiland plaatste zij het IJ in het midden van de kaart om zo het dynamische Hamerkwartier optisch dichterbij te halen.

TEKST: MAAIKE BEHM - FOTO'S: KEES HOOGEVEEN - ILLUSTRATIE: PAUL OUWERKERK

Weet je wat je eens zou moeten doen: rondjes draaien, om je as, armen wijd en vooral: ogen open. En ik ken de perfecte plek voor die beweging: de Kop van het Java-eiland. Het is er rustig, niemand ziet je. En zo midden in het IJ ervaar je al draaiend misschien wel de mooiste 'three sixty views' van Amsterdam. Wat omlaag kijkend zie je dichtbij bijna continu water om je heen. En tijdens een tweede rondje, met de blik iets hoger: de waterfronten met gebouwen, alle getuigen van verschillende perioden uit de geschiedenis rond het IJ, de levensader van Amsterdam. Van de brug met z'n slanke insectenpoten en verbouwde pakhuizen via cruiseschepen en het Muziekgebouw aan 't IJ tot het Centraal Station en de A'DAM Toren aan weerszijden van het IJ. Op de noordoever steekt het oranje Wilhelmina Dok fel af tegen z'n omgeving. De insteekhaven langs de Motorkade scheidt de lage rijen woningen haaks op de Noordwal van de grote industriële blokken ten oosten ervan. In die schaal vallen achter de monumentale Kromhouthal de enorme complexen van Draka en Albemarle (Ketjen) op. Dichterbij, direct achter me, staan de tijdelijke basisschool en het binnenkort te openen Hotel Jakarta. Beide reageren prachtig op wat het meest opvalt als je een derde rondje draait, dit keer omhoog kijkend: weidse wolkenluchten.

Driehonderd meter

Vlak achter Hotel Jakarta, daar woon ik. En naast de Kromhouthal, daar werk ik. Hemelsbreed een stukje van, ik schat, nog geen driehonderd meter, precies daar waar het IJ het smalst is. En het lijkt behoorlijk efficiënt om slechts driehonderd meter van huis te werken, maar het doet meer recht aan de situatie om deze afstand uit te drukken in tijd. Want je moet het water over en dus om. Om naar de overkant te komen, is met de auto de IJ-tunnel de logische route. In een minuut of twaalf leg je dan een traject van ruim vijf kilometer af. Maar ik fiets en neem met regelmaat achter het Centraal Station de pont naar Noord. De afstand bedraagt dan krap vier kilometer en is, afhankelijk van de wachttijd, in veertien minuten te doen. Indien mogelijk kies ik echter de route via het Oostveer tussen het Azartplein en de Zamenhofstraat. Zo bedraagt de afstand voor mij twee kilometer en duurt, inclusief wachten en fietsen, ongeveer even lang als de route via CS. De pont is echter in slechts zes minuten aan de overkant en is precies daarom een enorme verrijking.

Intuïtief dichterbij

Door het Oostveer ligt Noord intuïtief dichterbij. Bewoners van het Oostelijk Havengebied en wijde omgeving ervaren sinds bijna vier jaar dat er een bos om de hoek ligt, dat restaurants met hun terras aan de zonkant van het IJ vlakbij zijn. Door die vaartijd van maar zes minuten gaan kinderen uit Noord naar basisscholen aan deze kant van het IJ en andersom. En de gedwongen zes minuten rust op het water blijft de perfecte start van een werkdag.

Hangar Noord

Bij aankomst van de pont in Noord gok ik 's ochtends wie welke kant op gaat. Hardlopers, mensen met een racket in hun fietstas en hondenbezitters, soms zelfs in groepen, gaan direct rechtsom naar het W.H. Vliegenbos. Wie een schooltas op de rug of in een kratje voorop de fiets heeft, rijdt rechtdoor, via de Johan van Hasseltweg naar een van de scholen in de buurt. Slechts een enkeling reist zonder fiets en loopt naar de ateliers rond de Zamenhofstraat, naar bedrijfsgebouw Het Oog op het IJ op de hoek, naar Vogeldorp of naar de kantoren langs de Van Hasseltweg. De resterende groep heeft z'n bestemming verderop in het Hamerkwartier, volgt fietsend de grenzen van dit gebied en een deel slaat op de eerste kruising linksaf het Gedempt Hamerkanaal in om daar verder uit te waaieren. Ikzelf ga direct linksom over het voetpad.

Een pad tot Eye en NDSM

Het leukst is de route die zo dicht mogelijk bij het water blijft. Een stiekeme wens is dat dit ooit mogelijk wordt op een pad dat vanaf hier helemaal loopt tot Eye en NDSM. Langs Stormer, langs het grote, metalen beeld van de Hamerkop-vogel en dan over de terrassen van restaurants Hangar en De Goudfazant. Op de hoek zijn filmhuis FC Hyena en indoor boulderwand Monk echte aanwinsten. Langs de GVB-haven fietsend komt ik bij een kleine autoboulevard.

Oostveer

> Het Hamerkwartier fascineert; omdat het niet af is, omdat het gedijt bij tijdelijkheid

Mijn afsnijroute gaat langs de nog lege Oostveerkavel (de tijdelijke bestemming wordt in februari bekend) en dan kom ik op een curieus pleintje. Want waar eerst alleen achterkanten waren, zijn de grote panden nu georiënteerd op deze binnenplaats. Gsus, Sissy Boy, I AM College en Skatepark Noord delen sinds de zomer een hof. Daaraan grenst de Hamerkop parkeerplaats met de voormalige Noordergasfabriek en het bedrijfsverzamelgebouw waar vorig jaar een oranje uitkijktorentje bovenop is geplaatst.

Op de kruising van het Gedempt Hamerkanaal en de Schaafstraat lag machinefabriek Voorwaarts die inmiddels wordt gebruikt door het Skatecafé en Coba Taqueria. Linksom fiets ik tussen de twee nu leegstaande giganten van Draka en Exclusiva. Vanaf de volgende kruising is het weer afwisseling troef: een tankstation, café Mok, ontwerp- en modellenbureaus, fietsfabriek Roetz, XITE en pizzeria Di Luca onderin het veelbesproken appartementencomplex North Orleans. Het Gedempt Hamerkanaal stuit hier op het haventje. Linksom rijd ik langs de Food Market. Tegenover de Kromhouthal liggen hier gym CLHub, werkplaats Chateau en mijn eindbestemming: Creative Workspace 1-1-1.

Ga zelf dwalen

Hier sta ik weer aan het IJ, driehonderd meter noordelijker dan waar ik begon. Mijn route is er niet een om klakkeloos te volgen; het is een aansporing om zelf te gaan dwalen. Op zes minuten varen ligt namelijk een gebied dat met regelmaat een bezoek waard is. Want het Hamerkwartier fascineert; omdat het niet af is, omdat het gedijt bij tijdelijkheid, omdat het balanceert tussen rauwheid en comfort en omdat het onvoorspelbaar is. En het terrein verandert in hoog tempo. De plannen voor de ontwikkeling van het Hamerkwartier krijgen momenteel vorm en het is te hopen dat deze kwaliteiten ook in de toekomst de wijk blijven kenmerken. Ook op de Kop van het Java-eiland staat het nodige te veranderen. Door een brug over het IJ komen het Hamerkwartier en het nieuwe Kop Java-park meer dan alleen gevoelsmatig dichter bij elkaar te liggen; de afstand bedraagt dan werkelijk driehonderd meter. Dus maak gauw die prachtige panorama-foto op de Kop van het Java-eiland en over een jaar of zeven, acht nog eens. Hier een rondje om je as draaien, levert tegen die tijd heel andere 'three-sixty-views' op.

Maaike Behm woont op het Java-eiland en werkt bij architectenbureau Studioninedots in Creative Workspace 1-1-1, een voormalige fabriekshal van Stork in het Hamerkwartier.
www.111.amsterdam
Aanraders: 'Oerknal aan het IJ' van Bas Kok, de kaarten van Architectuurcentrum Amsterdam, website www.amsterdam.nl/projecten/hamerkwartier, en 'IJBeeldx10' van Stichting IJbeeld.

Ben jij handig met de naaimachine en andere verstelwerkzaamheden?
Vind je het leuk om andere buurtbewoners te helpen?

Repair Café
Weggooien? Mooi niet! AMSTERDAM

Dan is Repaircafé de Meevaart Amsterdam oost op zoek naar jou!
De eerste, tweede en derde woensdagmiddag van 14.00 uur - 17.00 uur en de laatste zaterdagmiddag van de maand (zelfde tijd) in buurthuis de Meevaart - Adres: Balistraat 48a
Met elkaar wordt gewerkt, onder het genot van thee of koffie, aan het repareren van kleding en elektrische apparaten.
Gun alles een tweede ronde!

Loop eens binnen en vraag naar Jan of Kim.
Leuk als je ons team komt versterken, tot snel!

Amsterdam Klezmer Band geeft workshop aan jong muzikaal talent

Op 18 februari organiseert de Amsterdam Klezmer Band een workshop voor jonge talenten. De workshop is toegankelijk voor alle jonge muzikanten tussen de 12 en 18 jaar oud. De workshop zal begeleid worden door Gijs Levelt en Theo van Tol van de Amsterdam Klezmer Band.
Amsterdam Klezmer Band komt van de straat en van het conservatorium, houdt van traditie en vernieuwing, blaast festivaltenten omver en trekt tranen in theaters. De band speelt klezmer en Balkan, ska en jazz, zigeuner en hiphop. Het is van alles, maar bovenal is het feest.
De workshopleiders laten weten dat zij het belangrijk vinden om de heden-daagse jeugd muzikaal te stimuleren. De jongeren worden daarom na de workshop ook uitgenodigd om het podium te delen met de Amsterdam Klezmer Band tijdens de maandelijkse clubnacht 'Club Amsterdam Klezmer' in de Mezrab op 22 februari.
Kijk voor meer informatie op:
www.amsterdamklezmerband.com/projects/workshop-jong-talent